

Transparante kinderen in troebel badwater.

Arno Goudsmit<<¹>>

"*Pas wanneer we de psyche van de mens wat minder holistisch durven te benaderen....*": hoera, eindelijk iemand die ons uitdaagt om te doen wat we nog niet durfden. Mensch, durf te leven met contextloze meetgegevens! Het einde van de middeleeuwen, omver die heiligenbeelden, die versteende idolen van een soft therapie-tijdperk. Nee, we willen voortaan concreetheid, meetbaarheid, contextvrijheid en laten we het woord maar eens lekker gebruiken: transparantie!

George Orwell noemde het *newspeak*, het politieke hergebruik van woorden. 'Transparantie' als koosnaam voor de kwantificering van onduidelijke processen. Een triomf van positief denken<<²>>!

Onzin kan vele gedaanten aannemen, en het oneigenlijke gebruik van rom-gegevens is daar één van. Verbraak maakt, heel geestig, een onderscheid tussen 'Rome' en 'Romo'. Welnu, de denkfout bij SBG zit bij het Rome-rommen<<³>, het blije hergebruik van interne feedback-gegevens voor externe vergelijking.

Wat zou daarvan het schadelijke effect kunnen zijn? Nog lang vóór enige financiële consequentie voelbaar wordt, zullen de concurrerende partijen al zijn gaan streven naar verhoging van hun rom-cijfers. Is dat goed? Nee, natuurlijk niet, want dan hebben we precies hetzelfde probleem als bij de cito-toets: maximalisering van de scores, ten koste van de stof zelf.

Waar leidt dit zoal toe? Het beloont de diagnostische

¹dr A.L. Goudsmit is directeur van EDT Maastricht Psychotherapie (www.edtmaastricht.nl/goudsmit)

²Ehrenreich (2009)

³ "Echt nieuw in de GGZ is het idee om uitkomstgegevens op groepsniveau te gebruiken (...) en zo de kwaliteit van die zorg te verbeteren in termen van effectiviteit, doelmatigheid en efficiëntie." SBG, 2013.

inflatie<<⁴>>, zodat zorgaanbieders hogere doch trivialer succes-scores zullen willen produceren, bij een voortdurende druk om lichtere problemen juist zwaarder te diagnosticeren. "Kijk, onze responspercentages overtreffen die van de buurman, net als onze niet-holistische behandel-scores". Leve het scorebord van de grote ggz-quiz!

Rome-rommen werkt bovendien in het voordeel van protocollaire behandelingen, omdat die zich richten op aandoeningen die met de huidige meetinstrumenten het eenvoudigst en het best meetbaar zijn. Dat is geen groot bezwaar bij Romo-rommen, maar wel als er ('Rome') vergelijkingen gemaakt gaan worden tussen werkwijzen waarvoor de gehanteerde meetinstrumenten in *uiteenlopende* mate geschikt zijn. En dat, terwijl er veel degelijkere manieren zijn voor het vergelijken van zorgaanbieders, zoals de recidivecijfers<<⁵>>.

Een voorbeeldje? Recent beweerde een van de vooraanstaande rom-deskundigen die ons land rijk is op een lezing dat de *therapeutische crisis* een 'rationale' was waarmee behandelaars een terugval van satisfactie, klachten, of welbevinden probeerden recht te praten. Immers, enig nut van zo'n therapeutische crisis was uit de rom-cijfers tot nu toe niet gebleken.

Kijk, daar hebben we iets aan. Als je eenmaal echt in rommen gelooft, dan gebruik je het om je geloof ermee te bewijzen, inclusief de heiligheid van de geheel vernieuwde heiligenbeelden. Zodadelijk '*blijkt uit onderzoek*' dat therapeutische crises onnodig zijn, of niet bestaan. Jammer, want ze zijn wel mijn krachtigste behandelinstrument<<⁶>>.

Misschien moet de transparantie maar aanvangen bij de eigen vooronderstellingen van de rom-geleerden. Zo

⁴Batstra & Frances (2013)

⁵Goudsmit (2012)

⁶Abbass e.a. (2012)

bezien is Verbraak's bijdrage natuurlijk toe te juichen.

Abbass A., Town J., Driessen E., "Intensive Short-term Dynamic Psychotherapy: A systematic review and meta-analysis of outcome research". *Harvard Review of Psychiatry*, 2012, 20, 2, 97-108.

Batstra, L., Frances, A., "Psychiatrische overdiagnostiek voorkomen zonder onderbehandeling te riskeren". *De Psycholoog*, 2013, 6, 10-17.

Ehrenreich, B., *Bright-sided: How the Relentless Promotion of Positive Thinking Has Undermined America*. New York: Metropolitan Books, 2009.

Goudsmit, A.L., *Psychotherapie in Tijden van Administratie. Afgevinkte frustraties over de nieuwe gekte in de geestelijke gezondheidszorg*. Amsterdam: SWP, 2012.

Stichting Benchmark GGZ (SBG), "SBG sponsort een leerstoel", www.sbggz.nl/SBG-sponsort-een-leerstoel (*SBG Nieuwsbrief* 25, 28-6-2013)